

Ese de doue ori in septembra
Joi-a si Domineca.

Pretiul pentru Austri'a
pre anu intregu . . . 10 fl. v. a.
" jumetate de anu . . . 5 fl. v. a.
" trei lune . . . 3 fl. v. a.

Pentru Romani'a si Strainetate
pre anu intregu . . . 14 fl. v. a.
" jumetate . . . 7 fl. v. a.
" trei lune . . . 3 fl. 50 cr.

CONCORDIA.

DIURNALU POLITICU SI LITERARIU.

Diet'a Ungariei.

Siedint'a publ. a casei repr. d'in 17. mart.
Pres. C. Szentiványi, protoc. lu-duce
Georgiu Ioanoviciu, pe vorbitori i-insemna
V. Tóth.

Si-au predatu credintiunalele: c. C. Kún
deput. Hatiegului, Franciscu Ocsay alu cer-
cului aleg. Pánczél-Cséh; (cottulu Dobâcei), si
Gabr. Tolnay dep. cercului de susu (Seau-
nulu Muresului).

Deputatulu Stefanu Bittó ca comisariu
esmisu areta resultatulu investigatiunii esecu-
tate despre alègerea b. Antoniu Babarczy,
in cerc. de alègere Kőszeg (cottulu Vas).

Se indruma d'inspreuna cu credintiunalele
susu-amintitiloru deputati la comisfunea per-
maninte.

Aducandu-se la cunoscintia casei cîte-va
petitiuni, d'entre cari un'a despre imbutatirea
lefei servitorilor salei dietali carea se predede
comisfuni incredintiate cu bugetulu casei,
se procese la verificarea unoru ablegati transil-
vaneni.

Se verificara conformu opiniunii comisfuni-
nei verifieraciei Moise Berde, Iosifu Hosszú, Danielu Dósa, Alesu Dósa si b. Síg. Szentkereszti, cu ace'a conditioane, cî in
restempu de 30 de dile de la alègere se voru
primi petitiunile sosite in contr'a alègeriloru.

Se mai verificara totu cu aceea-si conditioane
b. Ales. Vay, Gregoriu Túry, c. Stef. Kemény, c. Dominicu Teleki sen. Ladisl. Tisza, b. Carolu Huszár, Iosifu Zeyk, Nicolau Gaal, c. Ioane Bethlen, Nicolau Szolga, c. Em. Mikó si Alesu Nagy, éra
Carolu Nagy si Ioane Getzó neconditioanatu.

Dupa aceste Paulu Rajner a cetîtu bu-
getulu casei, ce se primi fără observatiune.

Ignatu Somossy, ca membru alu comi-
sîunii diuariului dîeta cere cuventu. Regula-
minte casei — dice — nu se estindu la ace'a,
cî d'in cîti membri sî constee comisfunea in-
credintiata cu revediunea diuariului, si pre cîtu
tempu sî se alega. Comisfunea presînte de 20
membri se considera de interimale, doresce, ca
ablegatii de curundu alesi inca sî iee parte la
alègerea acestei comisfuni, si sî pota fi alesi.
Si asiè in numele comisfuni se roga de casa,
ca se binevoiesca a dispune despre reconsti-
tuirea ei.

C. Gedeonu Ráday crede, cî membrii de
pana acum'a ai comisfuni potu remanè, numai
sî se adauga cu 6. ardeleni; acésta propùnere
se primi, si apoi se procese la alègerea celoru
6. membri a carei resultatul se va cetî in sie-
dint'a d'in 19. I. c.

Pres. La ordenea dilei e pertratarea scri-
sorei de la dîta Croatia.

Cetîndu notariulu Ioanoviciu epistol'a,
pres. puse intrebarea: cî ore prin delegatiune
sî se puna in atfngere cu deputatiunea dîtei
croate, seu prin o deputatiune regnicolara.

Se primi cu consensu unanimu tramîterea
unei deputatiuni regnicolari, care decisfune se
va comunică cu cas'a demitariloru, ca sî par-
ticipize si d'insii la acésta deputatiune.

Mai multi au poftîtu, ca sî se alega 8 membri.

In fine se primi propùnerea lui Deák, ca
mai nainte sî se coniuncie si cu cas'a de susu,
si dupa ce voru alege boerii partea loru ($\frac{1}{3}$)
apoi voru alege si representantii pre ai loru
resp. 8 membri. Instructiunea deputatiunei o
propune in urmatoriele 3 puncte: 1. A pastrâ
intregitatea teritoriale a tierei. 2. E de a fi cu
atentioane la acelui punctu alu sanctiunei prag-
matice, in urm'a carui-a tierele de sub coron'a
lui Stefanu su-nedespertibili. 3. Modulu, dupa
care s'ar impaciul deputatiunea in privintia
anesarei Croatiai cîtra Ungaria, numai atunci
sî pota ave valore daca lu-va primi si dîta
Ungariei.

Cetîndu-se petitiunea cottului Seremu,
in care se cere conchiamarea congresului ser-
bescu; se decise sî se tîparesca si la tempulu
sî se puna la ordenea dilei.

Dupa aceste se cefra propùnerile deputa-
tilor Kubitz si a lui Ioane Popoviciu-Des-
seanu in cestiunea natiunalitâtiloru, despre cari
fèceram amintire in nrulu trecutu. Kubitz in
o cuventare mai lunga cere, ca comisfunea,
carea se va denumi in asta privintia se si-
ncepe lucrările sale cîtu mai curundu.

Propùnerea lui Kubitz suscrisa de 22 insi
e urmator'i:

Sî se tramita o comisfune de 30 de membri, care se
faca un proiect de lege pentru ascurarea intereselor
natiunalitâtiloru de diferite limbe.

Éra a lui I. P. Desseanu subscrissa nu-
mai de d'insulu e acésta:

Inca Diet'a d'in 1861. a recunoscutu cestiunea
natiunalitâtiloru de una d'entre cele mai ardiorie
cestiuni interne ale patriei, a carei deslegare considera-
randu-o intre cele mai urginti afaceri, pentru pregaf-
rea unui proiect de lege in asta privintia a delegatu
o comisfune de 27. de membri, éra mai tardu a ot-
ritu, cî caus'a acésta numai pentru ace'a nu s'a de-
ciu in decursulu dietei d'in 1861. fiindcă diet'a fu
disolvata cu forta.

Acum'a in adres'a nostra cea d'antâia inca s'a
recunoscutu ponderositatea causei acestei-a, si desle-
garea ei dupa principiulu dreptâtii si alu fra-
tietâtii.

Dreptu aceea, considerandu, cî constituirea comisfuniilor
pentru proiecte de lege in causele de asemenea
ponderositate, s'a inceputu prin comisfunea alesa
in privint'a afacerilor comuni, propunu, ca
pentru prelucrarea cîtu mai curunda a proiectului de lege
privitor la deslegarea cestiunei natiunalitâtiloru pe
basea dreptâtii si a fratietatii — cu respectarea able-
gatilor de diferite natiunalităti — sî se alega neamanatu
o comisfune de 30 membri, fiindcă acesta
causa formeza o intrebare de vicia pentru poporele
de natiunalitate ne-magiar a le tierei si asiè nu pot
suferi amanare, si fiindcă ponderositatea si momentositatea
causei acestei-a — considerandu leniscea interna
si poterea patriei nostre, precumu si intrebarea
principale de vicia, si dorint'a cea mai ardiorie si
mai drepta a mai multor milioane de civi — dupa
parerea mea nu se pota subordina nice unei alte
cestiuni.

Pres. la propùnerea lui Deák enuncia, cî
aceste motiuni sî primescu in principiu.

Ne mai fiindu altu objectu la ordenea dilei, se inchise siedint'a la $\frac{1}{2}$ ora.

Siedint'a publ. a casei repr. d'in 19. mart.

Pres. dupa autenticarea protocolului sie-
dintiei trecute areta credintiunalele urmatorilor
deputati tranni: Mih. Mikó, (din seau-nulu
Ciucu); Petru Lázár, (Csik-Giorgiu) si a lui
Andreiu Zimmermann (Sabiul). Se predau
comis. permaninte.

Se cetî apoi resultatulu votsfârei pentru
restituirea comisfunei permaninte. Pre langa
cei de pan'acum au mai intratu in comisfune:
Salomonu Gajzágó cu 245; Iosifu Hosszú 236;
Carolu Torma 233; Ios. Dedinsky 154; Ant.
Zichy 144; G. Várady 143; c. Ladisl. Ráday
123; Paulu Királyi 116. si Emericu Csengery
cu 115 voturi (votandu de toti 271.)

La ordenea dilei a fostu pusa desbaterea
proiectului alu doilea de adresa, care dupa cum
amintisramu e mai totu celu d'antâiu si care
cetîndu-se se si primi de cîtra tota cas'a afara
de cîti-va insi. Pres. enuncia adres'a de primita,
pentru ace'a inse pota vorbi cine voiesce. La
acesta redîca cuventu G. Bartal, dupa care
20. insi poftîra votsfâre nominale, ce se si in-
templâ. Resultatulu fu, cî toti cu Bartal d'im-
preuna, care mai inainte era pentru desbatere,
au votat pe langa adresa afara de Iosifu
Hodosi, care se abtienu de la votu. Asiè
proiectulu alu 2-lea de adresa se primi făr'
de neci o modificatiune.

Siedint'a publ. a casei repr. d'in 20. martiu.

Pres. si notarii ordenari.

Se i-au spre sciintia mai multe credintiunale
ale abl. tranni, precumu si cîte-va peti-
tiuni sosite in contra unoru alègeri.

Prenumeratuna se face la Ti-
pografi'a Trattner-Carolianu in
strat'a domnescă Nr. 2. éra coresponden-
ticle, la Redactiunea diurnalului
Strat'a "Scol'a Reale" Nr. 6. unde
sunt a se adresă tote scrisorile ce pri-
vesc administratiunea, speditiunea, etc.

Scrisori nefrancate si coresponden-
tie anonime nu se primesc. Scrisoarele
nepublicate se voru arde.

Pentru insertiunea publicatiunilor
au a se responde 10. cruceri de linia. —
Pretiul timbrului imp. reg. a 30 cr. pen-
tru una publicare, e a se tramite deodata
cu insertiunea, altintre nu se primesc.
Unu nr. singurăteu costă 10 cr. v. a.

Sig. Hrabovszky deputatulu orasiului
Félegyháza depuse mandatulu ce se primi
cu unanimitate.

Fr. Deák cetesce comitiv'a compusa de
elu prin care sî se tramita adres'a la cas'a de
susu; se primesce.

Totu Deák fece propùnere despre alègerea
mai multor comisfuni, cari sî pregatesca pro-
iecte de legi in diferite obiecte; precumu des-
pre relatiunea Transilvaniei cu Ungaria, dre-
ptulu civilu, penalu, comercialu, institute natiu-
nali (magiare) si despre cestiunea natiunalitât-
iloru s. a. l. Se decide sî se tîparesca si sî se
imparte intre membri dietali, inchidiendu-se
siedint'a inante de 11 ore.

Meditatiuni fugitive

asupr'a lucrarei si procederei deputatilor romani
in dict'a Ungariei, ce-si tiene sesiunile in presinte.

Atunci inca, candu s'a conchiamatu acésta
dîta, s'a disu, si se totu dice mereu si pan' in
diu'a de asta-di, cî ea este un'a d'in cele mai
memorabili si mai importante, d'in cîte s'au
tienetu pan'acum in Ungaria; si intr'adeveru,
privindu pretînsunile imperatîve a le acestui
seclu, cari suntu a se deslegă in modu ecuita-
bilu, si pe basea eternei dreptâtii, care prin for-
malitati maestrîte se pote ce e dreptu nadusl
si suprime momentanu, inse numai pentru ca
mai tardu cu mai multa tarla sî se reivesca
si sî pretînda indestulire, ne mai fiindu apoi
neci o potere ca sî-o potea impedece in desvol-
tare, — privindu dicu aceste consideratiuni nu
se pote nega ponderositatea si importanta lu-
crarei, ce acésta dîta are se indeplinesca. Ja-
candu deci atât'a sărcina asupra corporatiunei
representantilor tierei, e nedîsputabilu cî si
sîngularii deputati, cari la olalta constituiescu
representanti'a, candu au primitu mandatulu de
ablegati, au primitu totu-odata si sărcine, si
detorintie, cari numai cu eea mai mare tarla
de carapteru, constantia, si abnegare a ori ce
interesu personale, le potu delatură, impletî si
complană.

Amu trebuli sî simu prè lungi, daca am
voi sî incercâmu a desfasuri opiniunile nôstre,
cu privire la tôte agendele importante ce suntu
puse in deliberarea acestei dîte, neci tempulu,
nici spatiulu acestui diurnalnu nu ne iérta ca sê
ne ocupâmu de-odata cu atât-a cestiuni vitali;
cauta dreptu ace'a sî ne restrîngemu la ace'a
cestiune, care dupa parerea nostra e de cea
mai importanta insemnatate, — si acésta e:
cestiunea natiunalitâtiloru, de la acarei nime-
rita deslegare depinde prosperarea, inflorirea si
indestulirea a tôte natiunalitatile tierei, si fiindcă
numai complexulu natiunalitâtiloru constitue
tiéra asiè precum e — depinde fericirea si bu-
nastarea patriei. Pana la deslegarea acestei
cestiuni, nu ne potem demite in desbaterea
al'tora, pentru că noi privim de fundamente
acesta cestiune, d'in motivu, cî tote cele
alte cestiuni deslegate cîtu de nimeritu, nu
potu avè resultatulu acel'a, ce e in stare sî
produca deslegarea acestei unice cestiuni de
natiunalitate; pentru că cum pote fi patri'a feri-
cita si indestulita peste totu, candu numai o
parte a complexului locuitorilor ei ar' fi inde-
stuliti, éra cei-alalti locuitori de diferite natiu-
nalitati, afara de magari, ar' fi numai totu
asteptandu realizarea dreptelor loru pretîn-
suni?! — In acésta cestiune inca ne vomu
margini numai si numai la lucrarea si procè-
dere de deputatilor de natiunalitate romani, pen-
trucă acum ingrigirea de acésta cestiune, este
data in man'a loru.

Cu adeverata bucuria a animei amu aflatu
d'in diurnale, ca ablegatii romani de la acésta
dîta, intr'o conferinta constituante, au decisu,
cî in cestiunea ce privesc natiunalitatile, voru
purcede in solidaritate, si ne-amu bucuratu de
acésta cu atât'u mai vertosu, cî-ci scimus prè
bine, cî deputatii romani de la acésta dîta,

suntu florile intieligintiei romane d'in patria, — si ne-amu bucuratu in urma pentru ace'a, cä-ci era scimu si suntemu de convingere, cä o minoritate solidara, de si nu pote reesi cu postulatele sale, impune gravu unei majoritati cätu de absolute, si prin acästa se apropia totu mai tare de verasemenetatea, cä pentru venitoriu voru cauta a se respecta mai multu dreptele postulate a le minoritatii, ce suntu basate pe etern'a dreptate a naturei, pe ecuitate si pe convenientia, in contra dreptului istoricu, care in acästa cestiune de acum inainte va se devina de totu ruginitu.

Marturisim'u sinceru, cä pasagiulu, ce se afirma a se fi datu lui Deacu, pentru primire in adresa, si ce s'a si primitu, acel'a ädeca, ce se referesce la natiunalitati, ni-a insuflatu nu putieni ingrigire; pentrucä pe cätu suntu de elastici terminii lui, cu atätu astämu mai putieni in elu in ace'a privintia, ce ne stä in dreptu a pretînde, si ce, avendu de punctu de manecare dreptatea si ecuitatea, nu ni s'ar potè denegä; candu amu aflatu inse motivarea, cu care trebuiä dicu trebuiä sustinutu, ingrigirile ni s'au mai dumeritu. — Ci, pecatele nostre! pe candu erämu alinati in cätuva in consciintiele nöstre, éca cä ne-amu aflatu nu numai cufundati in ingrigiri mai profunde, ci, nu ne sfimiu a spune francu, ne-amu aflatu chiar' nemultiemiti.

Nu scimu cele ce s'au intemplatu pe dupa culise, inaintea nostra stä conceptulu formulatul de dlu Babesiu, si primitu de conferint'a deputatilor romani, cu care ar' fi fostu a se face declaratiune pe langa primirea puntului d'in adresa, ce se occupa de cestiunea natiunalitatilor; stä inaintea nostra si vorbirea dlui Gozsdu, care a fostu incedintiatu d'in partea conferintiei, ca se vorbesca la puntulu pentru cestiunea natiunalitatilor in intielesulu concluzului conferintiei, care promise conceptulu formulatul de d. Babesiu.

Nu scimu o repetim'u, ce s'a intemplatu pe dupa culise, atäta vedemu, cä d. Gozsdu, nici n'a vorbitu la locul unde trebuiä se vorbesca, si pentru care punctu era formulatul conceptulu, si nici chiar' n'a vorbitu in acelu intielesu; differint'a acästa se pote observa prè usioru, daca vomu asemenea conceptulu cu vorbirea, cä-ci deosebirea intre ambele e forte mare; de aci ne potemu esplica forte firesce, cä d. Gozsdu amintindu cä vorbesce in numele a toti deputatii romani, s'a nascutu inconvenientulu, cä de locu d. Vladu a vorbitu, si si-a datu parere deosebita de-a d. Gozsdu; noi nici nu potemu potrivu conceptulu d. Babesiu, la locul amendmentului d. Stratimiroviciu, unde s'a adoperat d. Gozsdu a esprime parerile afirmative a le deputatilor romani.

Cu töte cä, noi n'am u subsarie nici chiar' conceptulu amintitul alu d. Babesiu, ce s'a primitu de conferint'a deputatilor romani, totu-si lu-potemu privi ca pe unulu ce ne intinde ce-va garantia; inse cum s'a facutu referarea acelui-a, noi nu ni potemu esplica, avemu numai a ne esprime parerea, cä ace'a a fostu forte gresita, si in aplicare si chiar' in esintia; cä-ci nu s'a aplicatu la locul său, si nu s'a facutu astfelui precum s'a pretinsu a se face in numele a toti deputatii romani.

Sé ne ierte ori cine, dar' noi nu potemu deduce d'aci ace'a solidaritate, care ar' trebuiä se stee strinsa intre deputati, si prin care numai ar' potè esoperà dela representant'a tie-rei töte acele drepturi, cu a caroru sperantie de cascigare i-a datu votulu romanasiulu, de secle insetatu de dreptate!

Percurgêndu cu atentiuinea mai de parte si alte lucrari a le deputatilor romani, aflatu amendmentulu dlui Hodosiu la aline'a 39. a adresei.

De locu ce amu prelesu acelu amendmentu, si noi infocim'a cu d. Hodosiu am sciu, cä acästa dieta a Ungariei nu va primi acel amendmentu, ni place inse a crede, cä totu omulu iubitoriu de adeveru va marturisit, cä acästa neprimire nu se datëza d'in nedreptatea si nelegalitatea amendmentului, ei numai pentru cä ca legalu, nu e favoritu de dñet'a Ungariei, si nu se unescce cu interesele ei, de a contopä si fusfunä töte tierle d'in pregiurulu său sub coron'a lui Stefanu.

Nime n'a combatutu, n'a potutu combate argumintele legali, puru legali, a le d. Hodosiu, prin cari e pura afara de tota indoiel'a, dreptatea si legalitatea amendmentului seu; si noi tienemu multu la acästa, desl dorere, nu s'a primitu desi, de trei ori dorere! afara de sângurulu D. S. Borlea, neci chiar' unu deputatu romanu nu l'a spriginitu.

Noi nu suntemu destulu de petrundietori in vedere, ca së scimu ce a fostu caus'a de atätu indeferintismu d'in partea ablegatilor romani facia cu amendamentulu d. Hodosiu, si mirarea nostra e cu atätu mai mare aducandu-ne aminte cu cäta taria au militatu deputatii romani in dñet'a de la 1861. pe langa principiile espuse de Hodosiu in acesta dñeta, inca chiar' si in cas'a magnatilor!

Ori pote domnii deputati voru fi cugetatu cä, de si este justu si legalu acelu amendamentu, n'ar' fi oportunu? noi cauta se sustinemu cä nu numai e oportunu, ci chiar' esfintialminte necesariu, si e detorinti'a a totu deputatului representantiei tieriei a sustinë cu taria si a apera legalitatea, afara de ace'a, ce acum tota lumea o dice de invecchia, si ce nu se mai unescce cu spiritulu tempului; si in specialu e datorinti'a fie cäru'i deputatu romanu a apera cu vertute romană interesele natiunali, si chiar' cu privire la acelu amendamentu, cu atätu mai vertosu, cä acel-a era si este de cea mai mare insemnetate, findu interesele fie carui romanu strinsu legate de legalitatea si dreptatea puse in vedere acolo si cu atätu mai vertosu cä dñet'a Transilvanie de la 1863, a lipsitu a se ocupä de acesta cestiune vitale. Daca a fostu de lipsa a se face acästa in 1861, de ce së nu fia de lipsa asta-di, au pote asta-di stämu mai bine ca in a. 1861? noi credem d'in contra, cä asta-di nu numai nu stämu mai bine, ci cauta se dorim ferbinte imbutatire si së intetim mai tare ca la 1861. pentru cä vedem cä totu se cerca a se centraliză nu ca mai nainte la Vien'a ci la Pest'a, si chiaru nu in favorulu nostru, facia cu cele ce vedem cä ni-se impartesescu.

In urma nu potemu, si ca alegatori, decätu a vota recunoscinta si onore in placut'a credintia cä acästa o face intrega romanima eminintelui ei fiu deputatului Ios. Hodosiu, care a facutu amendmentul la alinea 39. a adresei care amendmentu nu s'a primitu, si nu potemu decätu a vota multiamita deputatului Sägis. Borlea care sânguru a spriginitu acelu amendmentu salutaru!

Comitatulu Zarandu, 14. mart. 1866.

Mai multi alegatori.

Pesta in 15. martiu 1866.

Diurnalulu vienesu „Reform'a“ aduce unu articol mai lungu intitulat „Cine së se esconteze“ d'in care mi-i au iertare a scôte unele pasagie, ce credem cä nu va fi fara interesu pentru o. publicu cetitoriu.

Laudatulu diurnalul dice intre altele: Dualismulu e in culme, Germanii si Magiarii si-tindu man'a, ei recunosc interesele si periele comune, deci inchiaia alianta constitutiunale, si Austr'a noua e gat'a, e liberata de turbulentulu federalismu feudal si de cătele celu desiertu, alu natiunalitatilor. Intr'acestu modu se espektoréza diurnalele de frunte d'in Vien'a, care mai nainte se inganfa in centralismu, era acumu se imbäta in dualismu, care mai nainte erau cuprinse de temere si neincrédere, era acumu animate de espre-siunile grătiose ale baronului Eötvös sunt pline de incrédere, acele diurnale care nainte cu putine septmani represintau manifestulu d'in septembrie ca sentint'a de mörte a libertatii, era acumu inse-si se arunca pre terenulu acelui manifestu anuntiandu adeverat a libertate constitutiunale ca consecint'a acelui-si.

Acesti politici s'a intorsu intr'adeveru spre mai bine, dara cauta së se intorca si mai multu cauta së considera relatiunile monarciei in modu mai practecu, mai justu si mai liberalu, daca voiescu intru adeveru së se creeze o Austria libera si indestulita.

Spre crearea acestei-a e necesariu, ca nu numai Germanii si Magiarii, ci tote natiunalitatile Austriei së se esconteze intru prefigurinile loru cele drepte, naturali si istorice, in cätu numai se pota fàră pericitarea scopurilor comuni. Daca vorbescu Germanii si Magiarii totu deuna numai despre sine, daca accentueaza numai interesele loru proprie si se lingusiesc unii altora, era cele-lalte popore ale imperatiei le ignorâza, său le amintescu numai spre a le vătăma in cele mai sante simtieminte si spre a le batjocori, nu se va nasce Austria indestulita in libertate, ci asi'e pote cä se va produce cu violintia o stare de pace, care inse nu pota ave durabilitate, asi'e nu se inainteza interesele comune, nici nu se oprescu periculele, asi'e insi-si Germanii si Magiarii nu voru delatura acelle pericule, de care se temu, ci le voru produce.

D'in multimea individualitatilor natiunali si istorico-politice ale monarciei absburgice s'a formatu cu tempulu prin cerintele vietiei si ale culturei doue parti de imperatia, care nici unu politecu cu minte nu va voi së-le despartia. Prin cerintele tempului, prin postulatulu culturei ni e impusa unirea, deci nu ni e iertatua desface aceea, ce s'a impreunatu prin cerintele tempului si prin postulatulu culturei. Dara ca së

corespondia unirea intru adeveru caracterului tempului si a culturei nöstre, trebue së fia unire libera, era nu silita, trebue së fia legata. Legea inse — ca së nu fia unu dictat despoteccu — trebue së se urdiésca d'in dreptu. Unirea dara trebue së constee in egalitate comune, cä-ci numai atunci potemu conta pre implinirea comune a detorintielor, care e de neaperata trebuintia pentru conservarea si fructificarea unitatii. Aceste sentintie inse nu au valore numai pentru uninea ambelor diumatati de imperatia. Acestea trebue së si-le puna la anima Germanii si Magiarii, si daca nu facu acästa, atunci ei nu voiescu së fia numai popore conducatorie, ci popore domitorie cu terorismu si violentia, ei voiescu së fia tirani despoteccu a totororul celoralte natiuni d'in Austria.

In partea d'in colo de Lait'a forméza tierile de sub coron'a S. Stefanu de seculi o unitate politeca. Inse acästa unitate a constat totudeui a d'in membre, ce in privint'a dreptului de statu au fostu autonome, ädeca d'in Ungaria propria, remnulu triunitu Croati'a, Slavoni'a si Dalmati'a si d'in marele principatu Transilvania. Aceste tieri n'au formatu nici candu statu uniformu, centralisatu si unitu, ci totu deun'a o federatiune sub coron'a comune. In Transilvania au Sasii constitutiune natiunale propria si Romanii inca nesuscii spre asie ce-va. Inca si in Ungaria propria sérbi au privilegie proprii cu dreptulu de statu, ba si Slovacii se provoca la garantii legali pentru nedependint'a loru natiunale. Potar' së credia vr'nu politecu cu minte, cä aceste popore s'ar lasa cu voia de independint'a loru si s'ar contopä macaru si numai in privint'a politeca int' o natiune unica magiara, si potear' vre unu politecu cu simtu de dreptate si liberalitate së voiésca a esfapti acästa contopire prin subjugarea poporilor, si ore, presupunendu posibilitatea, duece-ar' astu-felul de politica violintre la salute adeverata? Deci daca sunt magarii politici drepti, liberali si cu prudintia de statu, voru forma uniunea cu tierile de sub coron'a loru pre basea principiului federaliv, ce e istorice desvoltatu si mai corespondentiu libertatii. De nu facu ei acästa, voru ave pota pentru unu momentu o dieta centrale, acästa inse nu va duce la uniune, ci la despartire, ba pota cä era-si la lupte sangerose. Magarii voru trebui si in Ungaria propria së fia drepti fatia cu natiunalitatile, desl nu potu ierta se formeze staturi in statu cestiunea natiunalitatilor nu se pota concepe asie, ca candu poporele conducatorie ar' ave së faca celoralte natiuni nescari conce-siuni d'in gratia. Cestiunea natiunalitatilor nu se mai pota judeca dupa mesur'a tempurilor si legilor vechi. Acästa asie trebue së se intielega, cä acumu trebue së fia mai drepti cu natiunalitatile de cätu pana aci. Dara legile vechi ale Ungariei au datu Germanilor si Slavilor drepturi si libertati insemnate, ba insu-si Stefanu a datu sucesorilor săi investitur'a, cä imperatiua cu o limba e debile. Daca magarii dupa judecat'a moderna nu ar' da natiunalitatilor drepturi none, ci li-ar' luă si celea vechi, atunci natiunalitatile voru protesta in contr'a acestei sorti de terorismu pote deocamdata numai prin gur'a deputatilor singurăteci; acestu protestu inse cu fia-care dieta va fi de mai multe voci, greutatile s'ar inmultii cu fia-care anu si in urma ar' prorumpa in renitentia aperta.

Pana acumu se vorbesce numai despre Germani si Magarii; cele-lalte popore nu esfatu său se pare, cä aceste popore sunt a se junghia ca viptime la serbatori'a aliantei germano-magiare. Astfelu de animale destinate pentru viptime inse la pagâni se cauta bine si se santau nainte de junghiere si se ornau. Nici atäta respectu n'au conducatorii poporilor conducatorie cätra cele-lalte natiuni ale Austriei judecate la morte politica; ci d'in contra in celu mai urit modu se batjocurescu si se despretesc. Mai in colo arunca Reform'a foilor foste centraliste neomenos'a loru portare fatia cu natiunile, ce nu se tienu de ginta magiara si dice, cä centralistii s'a facutu dualisti estremi, pentrucä vedu cä nu potu domni singuri, deci voiescu se impartia domnia cu Magiarii. Asie se spune lumei, cä s'a facutu alianta intre „liberalii“ Germani si Magarii! Apelamu, continu Ref. la sentiu sanatosu umanu si intrebamu, ore pota fi astu-felul de politica liberala si drepta, intrebâmu ore pota fi intelepta si prudintie intr'unu imperiu unde Germanii si Magiarii la unu locu luati sunt in minoritate. Daca se incheia pace cu Magarii, era celor-alalte popore li se dechiară resbelu, nu potu domni in Austria pace, ci resbelu. Daca alianta germano-magiara inca la inceputu porta caracterulu unei aliantei ofensive in contr'a majoritatii poporilor d'in monarcia, trebue së se baseze pre fortia, si sub domnirea fortiei nu pota inflori libertatea nici pentru aceia, cari stau in partea fortiei. Reform'a vede in procederea Germanilor si a Magiarilor, cari se geréza ca sengurii faptori de statu ai Austriei cele mai mari pericule pentru monarcia, de aceea eschiam: Nu numai Germanii si Magiarii trebuie indestuliti, ci tote poporele Austriei, cä-ci numai asi'e se poate redică si susta durabile Austria indestulita.

Titus Rufus.

Protocolul

siedîntiei a V. tienuta in 28. faurari la 11 ore
inainte de amea-di. *)

(Urmare.)

Sig. Popoviciu, cu privire că ori carei fractiuni d'in dieta-i este lasatu in libera voia a-si desemnă pre aceia, carii doresce a-i vedă alesi in una séu alta comisîune dîetală, si că noi ca corporatiune amu fostu provocati să ne desemnâm persónele prin carii voimu a fi reprezentati in comisîunea esmitenda de dieta pentru desfigerea cauzelor comuni, ce noi inplindu amu alesu d'in sînulu nostru patru persóne pentru acésta comisîune, astă că si noua ne compete dreptulu ce tota fractiunea lu-are, si asiè crede că avemu să remanemu pre langa conclusulu adusu, cu atât mai vertosu, cu cătu in casulu, daca noi amu desemnă 6—7 persóne, d'in cari partid'a Deakiana să alegă 3 insi amu recunosc competînti'a, că altii să aléga membrii nostri, ce totu-si numai noua ni-se cuvine.

Maniu recunosc de nepractică cererea lui Deák de óre ce numai noua ne compete a desemnă pre aceia prin carii voimu a fi reprezentati in anumite comisîuni, cugeta inse că in viitoru ar' fi de ajunsu să recomandâm spre primire pre toti carii in conferintia se voru insinuă cumca voescu a luă parte in vre-o comisîune ce se va esmit de cătra dieta, altcum pentru casulu presînt se alatura lui Sigismundu Popoviciu si doresce sustinerea conclusului.

Ioane Fauru dechiară că in urmarea votului său separatu datu la decisîunea sub Nr. 13. nu pote participă la cestiunea presînta, ci spre informare si chiarificare astă de lipsa a incunoscintă conferinti'a cumca Deák de ace'a a pretînsu desemnarea a 6—7 indîvidi, fiindu-că in conferinti'a partidei s'a decisu ca pentru fie care locu să se candideze doi.

Hodosiu si Borlea partinesc opiniunea lui Sig. Popoviciu cu atât mai vertosu cu cătu noi amu fostu provocati să ne dechiarâmu in privinti'a acelor'a prin cari voimu a fi reprezentati, astă dara o abâtere de la conclusu cu totalu nemotivata si involvatoria de inconsecintia.

Babesiu se alatura opiniunei lui Sig. Popoviciu, căci astă a fi o eludere a ni-se da dreptulu de alègere si a fi spre acésta provocati si totu-si a ne recercă să nu alegem, altcum de vreme ce ne-amu constituuit ca corpul națiunale, cugeta a fi incosecintă daca am renunciă de dreptulu alègerei si am primi ce'a ce dorese Deák, elu se tiene dara strinsu de conclusu precum in privinti'a numerului de 4, asiè si in privinti'a persónelor alese.

Ioanovicu astă imprimirea dorintie lui Deák o abâtere de la conclusu, inse cugeta că ar' fi bine candu i-amu implini-o.

Mihályi e de parere cumca prin ace'a că n'i s'au oferit 3. si am fostu provocati să-i alegem, n'i s'au recunoscutu óresi-care dreptu ce lu avemu intru desemnarea persónelor, deci astă de lipsa a se sustină conclusulu inse numerulu să se reduca la 3.

Ionescu partinesc opiniunea lui Sigismundu Popoviciu.

Vladu cugeta că objectulu comisîunei de sub cestiune e cu totalu neutral si nu națiunalu, asiè dar' aci neci pot veni altă la desbâtere decătu cumca óre persónele de noi alese, posiedu calitătile recerute de a pote corespunde in ace'a comisîune? si d'insulu astă că membrii alesi le posiedu, si asiè sustiene conclusulu. Facandu-se amintire despre ace'a, cumca Deák ar' fi desemnatu presiedîntelui acelea persóne, pre cari le ar' voi d'intre noi in ace'a comisîune, ar' fi dorit ca presiedîntele să ni-le fi facutu cunoscute căci fatia cu neutralitatea objectului comisîunalu in astufeliu de cause delicate nu ar' fi fostu neaplecata a satisface dorintie lui Deák si a alege chiaru pre acelea persóne,

Véghső inca voescu a se sustină conclusulu, nu e inse neaplecata a se mai candida inca doi. Fiindu objectulu d'in destulu desbatutu, si ne mai voindu nimene a vorbi la acel'a, se pune intrebarea: să ne tie-nemă de conclusulu de ieri séu nu? Fauru se retiene de la votîsare, toti ceialalti afara de Ioanovicu dechiară a sustină conclusulu de ieri, deci se enuncia:

Presiedîntele si comembrulu Sig. Popoviciu se incredîntieza a descoperi lui Franciscu Deák că conferinti'a nu se abate dela conclusulu de ieri, ci doresce ca acel'a să se respecte, avendu esmisi a relatiună despre cele intemplete.

XXIX. Babesiu propune ca să se desbata ace'a intrebare cumca óre posibilu e ca unulu d'intre mem-

*) In partea protocolului impartesita in nrul 18 alu diurno nostru, unde e vorba despre alègere membrului insotirei care avea să faca declaratiunea in numele deputatilor romani la pasaginu d'in adresa referitoru la cestiunea națiunale, d'in smis'a elegatoriului au remasă căte-va cuvinte afara, cari grabim ule suplini acum, cerendu iertarea o. publ. Sirulu alu 4-lea d'in nrul 18, fat'a a 3-a, colon'a a 3-a adecă, a se cete asiè: „Babesiu recomenda pre condensatul Manu ilu Gozsdă ca pre acel'a, carele să se insarcinatu etc.

brii acestei insotiri, daca in vreunu obiectu si-dâ votulu său separatu, cumca de cate ori vine la discussiune o cestiune ce taie in principiu desfasiuratu, in acel votu separatu, său compune numai vre-o consecintă a acelui, să se abtiena dela discussiune si dela votîsare? elu cugeta că incătu s'ar' incuviintă acésta s'ar' elude solidaritatea, si face atentu la consecutivele retragerei, căci atunci i-e este permisul a lucra si in contra, ar' dorii dara ca fiecarele să se supuna majoritatii chiaru si candu acésta aru decide ce va ce e in contra convingerei respectivului, căci numai prin acésta se manifestedia solidaritatea.

Fauru recunosc că există solidaritate intre membrii conferintei, carei-a si elu e deobligatu, inse in votulu separatu a dovedit, cumca conclusulu Nr. 13 nu se referesce la caus'a națiunale ce e unicul scopu alu insotirei, si se abate dela acel'a tractandu cestimi politice si dechiară de nou cumca participarea conferintei la tota comisîunile dîstali prin desemnarea anumitelor persone, nu o considera de causa națiunale, ci de o abatere dela ace'a, ba chiaru de unu ce, ce periclitedia existintă insotirei; dreptu ace'a netinendu-se acésta de scopulu insotirei, carui-a elu in totu deun'a se supune, ci de politica, nu se afla silitu a participă la desbâteri si votîsare.

Mihali inca e de opinione că politica nu se poate atrage in sfer'a desbâterilor, si caus'a presînta ne fiindu națiunale, astă abtienerea lui Fauru de justificata.

Alesandru Mocioni dovedesce cumca numai majoritatii i-compete a dechiară vre-o intrebare națiunale si ar' dorii ca fiecarele să se supuna si in acésta privintia opiniunei majoritatii, cu atât mai vertosu in casulu presînt de óre ce noi ca romani amu fostu provocati de catra capii partidelor dîstali la participare in comisîunea de sub cestiune, spre justificarea minoritatii astă de ajunsu dara votulu separatu, prin urmare astă de lipsa a se sustină propunerea lui Babesiu si a decide despre ace'a.

Sig. Popoviciu recunosc că comisîunea de sub cestiune nu e causa națiunale, dar' alègere membrilor in ace'a o dechiară de causa națiunale.

Ioanovicu tiene că prin conclusulu Nr. 13. s'a nimicitu unu altu conclusu, de dupa carele s'a lasatu fiecarui-a libertate deplina intru causele politice, fiindu-că prim acelu conclusu majoritatea nulifica opiniunea minoritatii chiaru si in causele de politica, astă dara abtienerea lui Fauru de justificata.

Hodosiu nu cunosc neci o cestiune politica, in carea celu pucinu să nu umbreze si cea națiunale, si doresce ca solidaritatea să se estîndă si spre acéstea, de ace'a neci se pote cine-va retrage dela discussiune ci trebuie să se supuna vointiei majoritatii, căci daca cine-va in vre-o comisîune dîetală remane in minoritate, si elaboratulu acelei-a e facutu contr'a convingerei sale, nu-i este opritu a-si desfasiură opiniunea sa contraria acelui operatu in dieta, intrebarea presînta e a alege membrui romani in comisîunea de sub cestiune, la ce apriatu amu fostu provocati, deci acésta e causa națiunale.

Babesiu dice că tote acestea s'a desbatutu cu ocaziunea aducerei conclusului Nr. 13. si s'a arestatu cumca noi si ca romani avemu interesu a fi reprezentati in tota comisîunile, căci acestea involva interes națiunali, acésta parere s'a acceptat de toti membrii contr'a unuia carele remanendu singuru si a salvatu convingerea sa prin votu separatu, cugeta dara ca e silitu a se supune majoritatii, mai cu sama cîndu majoritatea nu-i prescrie dîreptiunea in carea să-o reprezentă in comisîunea de sub cestiune, ci-i lasa neatacata convingerea sa politica, căci aci nici se face desbatere despre principii politice, ci numai despre reprezentantia; abtienerea o dechiară de isbire in majoritate, de spârgerea solidaritatii, căci acésta e atacata atunci candu i-se re-cunosc cui-va acelu dreptu: anumiteori a nu fi membrulu insotirii.

Fauru cugeta că chiaru prin alègere insotirea esercedia influintă spre politica, prin nevoisire nu se sparge solidaritatea, căci in cestiuni ce involvedia politica nu există solidaritate intre noi, si abtienerea e celu mai putin ce pote să se facă; prefigerea portiuniei si numerului prin care să fie insotirea reprezentata in anumite comisîuni o recunosc de causa națiunale si aci se supune majoritatii si solidaritatii, dar' nu si alègere persónelor, căci comisîunile se compunu din partidele dîstalei, si aci fie carele cauta să se aléga mai multi din partid'a de care se tiene.

Vladu crede că nu se poate nimenea să se votîsice aci in sfîntru insotirei, e destulu că e silitu in cause națiunale a votă in dieta cu majoritatea, prefigerea numerului membrilor o tiene de causa națiunale, dar' nu si desemnarea membrilor căci acésta nu e causa națiunale.

Borlea spre dovedirea inconveniintei abtienerei face numai ace'a intrebare, că óre de s'ar intemplă sub decursulu tîmpului ca dôra majoritatea membrilor insotirei la dîferite casuri unulu căte-unulu să se si-dee votu separatu, si pre temeiulu acelui să se abtiena de la votîsare si participare, ce s'ar intemplă atunci?

cugeta că recunoscerea unui astfelui de dreptu involvedia in sine chiaru eventualea incetare a insotirei.

Dupa acestea ne mai voindu nimenea a discute tem'a, si fiindu acésta d'in destulu desbatutu, s'a pusu intrebarea: Incuviintă conferinti'a că Fauru radierat pre votulu său separatu, s'a retrasu ieri si adi dela alègere membrilor in comisîunea pentru causele comune?

Nainte de a se incepe votîsarea asupr'a acestei intrebări, Sig. Popoviciu cere ca mai nainte să se votîsice asupr'a urmatorei cestiuni, cumca: voesc conferinti'a astădata să votedie despre acésta să nu nu? La ce Babesiu si-retrage motiunea, in-se Fauru primindu-o de a-sa, s'a purcesu la votîsare asupr'a intrebarei pusa de Sig. Popoviciu, si majoritatea absolută a dechiarutu că nu voesc să pună la votu, deci s'a decisu, cumca

Conferinti'a nu voesc de astă-data a pune la votu motiunea lui Babesiu.

XXX. Maniu intielegandu cumca Esclentii'a Sa Metropolitulu Siagun'a si-ar' fi esprimat dorînt'a a se pune cu insotirea nostra in coafingere si cointelegeră, propune ca Esclentii'a să se fie rogatu prin o deputatiune a defige tîmpulu si loculu unde si candu va vol să se consulte cu noi. Propunerea acésta cu unanimitate acceptandu-se s'a decisu, cumca.

Esclentii'a Sa innaltu pre santitulu Domnu Arciepiscopu si Metropolitul Andreiu Barone de Siagun'a prin notarii insotirei e a se rogă, ca să binevoiesca a defige loculu si tîmpulu unde si candu voesc a se consulta cu insotirea nostra, si aducandu-i-se la cunoștința conclusulu Nr. 1. de dupa care insotirea nostra s'a dechiarat d'in candu in candu dupa recerinti'a impregiurarilor a intră in consultatiuni cu membrii romani a casei de susu, să se röge ca să binevoiesca despre acésta si pre ceialalti membrii romani ai casei de susu a-i incunoscintia si spre participare a-i invită.

Dupa aceste presiedîntele inchiaia conferinti'a si adunarea se disolve la 2 óre dupa ameadi anunçandu presiedîntele siedînti'a viitora pre mane in 1. martiu a. c. dupa siedînti'a dîstale.

Ant. Mocioni presied.
Aur. Maniu, notariul insot.

BUCOVINA.

Cernauti 28 fauru / 12. martie.

Stim. D. Redactoru! De multu nu ti-amu raportat despre starea lucrurilor d'in Bucovina, inse nu pentru că aci amu traî in abundanta si amu fi fericiti cu totii, că-ce chiar' acumu ne aflâmu in nevoie cea mai mare nevoie materială àdeca lipsa si fome, si nevoie morale, àdeca intristare si descuragiare. Asceptâmu d'in di in di, ca urgi'a sortii să se săture de a ne persecută, si să ne resara unu sore mai blându care să ne incaldeasca înimele si să ne intaresca spîretulu. Dar' indesiertu! Cup'a cea plina de amarctiune, trebuie să-o gustâmu, necasul celu greu trebuie să lu-suportâmu. Fie ca macar' nefericirea să ne sierbesca de indreptarii in viitoriu, si să ne duca pre calea cea buna, ca să scapâmu odata de erorile ce le-amu facutu si caria produsu starea trista, ce-o deplângem!

Doi ani sterpi adusera in tier'a nostra cea binecuvantata, atâtă meseretate incătu să infloria ori cine cauta la bietii omeni trecuti si palidi d'in caus'a fometii! Romanulu carele d'in natur'a sa nu este dedat cu cersitulu, acumu e fortiatu a ntînde man'a dupa ajutoriu, căci prin lucru nu si mai pote cascigă nutremantu de tote dilele.

Ce câmpu de invetiatura pentru preutimea nostra, carea ar' potă scutî macar' pre viitoru pre poporu de asemenei calamităti. Adjutoriul dîtei prin imprumutulu de 1/2 milionu fl. impartitul la comune va avea putinu rezultat, daca nu va urmă o indreptare economică seriosa, mediuloculu celu mai securu pentru asemenei nevoi. Deci, stimatilor parinti de la consistoriu si de la sate, invetiati, luminati poporulu, grigiti pentru scole bune, si atunci de securu poporulu celu setosu de invetiatura va avea tota fericirea, că-ce numai lumin'a i-trebuesce pentru ea să scape de tote nevoile si lipsele materiali de intrigile si unelțurile inemice. Am amintit dîta. Ei! lucrarile ei in sesiunea acestui anu le-amu potă numi multumitorie, că-ce au datu semne de o vietia națiunale, de dorintia pentru autonomia beserecei si a tierei, dar' ore nu au pre grăbitu cu votarea imbucatatirei pamenturilor si a emancipatiunii Israelitilor? Viitorul va areta. In adres'a pentru autonomia beserecei se cere apriatu conchiamarea unei adu-

nări dîcesane, și avemu cele mai bune speranțe, că guvernul va incuviintă ceea ce ar fi detori'a episcopului să o facă d'in inițiativ'a sa. Opuseniunea înse ce este între elu și intelectuali tieri, care înainte era destul de mare, a mai sporit prin o epistolă arcierească, prin carea se declara apriatu, cumca tote încercările naționale, tote dorințele loiali pentru îndrepătarea cauzelor beserecesc, n'au afărat gratia în ochii episcopului, declarandu Santi'a Sa, că adres'a, ce s'au îndrepătat de către intelectuali și nobilimea tieri, suntu numai produsul unei lăsării lor ér' neci de cătu dorintă tieri! Nu e tîmpu ca să amintescu mai pre largu epistolă amintită, carea vorbesce în expresiuni necalificabile de totu, ce ni e scumpu, de persone stimate, de societatea noastră literară, și care pune cunună pre capulu martirului, ce direge sorteasă beserecei noastre. Înfluentă secretariului episcopal, a acestei persone straine beserecei și naționalei noastre se vede în fia care siru alu epistolei, mai ales unde vorbesce despre încercările noastre naționale, de polemicele prin diurnale. Feresce-te dle red. că ce o să patiesci belea cu corespondenții Concordiei d'in Bucovină, dacă nu vei inceta de a atacă lucrările barbatilor amintiti;

La întrepelatiunea lui Costinu în respectul limbii și a oficialilor romani a respunsu forte bine d. Siefu alu tieri, promisiu, că legile existente se vor pune în lucru. Cu atâtua au facutu întărirea mai adâncă pensu-narea a trei judecători romani de aici și-a devenit Tabora, Ciupercoiu și Pruncu, cari fară cercetare au fostu puși în puștiunea de a nu pot să rămână tieri. Ei! și apoi ne arunca, că n'avemu amplioata de ai nostri, candu pre cei ce i-avemu i-departeza într-un modu atâtua de bătătoriu la ochi! Ce să mai facem in atari impregiurari, nu scim. Acceptămu numai dela gratia M. Sale, că celu putin d. Ciupercoiu și Pruncu voru fi restituiti in posturile lor, că ce ei fura judecători buni și drepti, fura mangaiarea nostra, sciindu că suntu vr'o doi de ai nostri și la judecătoria.

Causă scolei reale a pasutu într-o era nouă. Ministerul a incuviintat o comisie pentru cercetarea cărților românescii existenți și compuneră celor ce lipsesc și ar' fi bune pentru amintită scola. Salutămu pasulu acesta ca o oase din desert, care ne aduce ore care consolare in dorările noastre cele prea numeroase.

Prin aerul politicu era-si sufa unu ventu amortitoriu, ca și-a nefericită Bucovina să se aneseze la Galitia! Ba, unu oratoriu d'in dîta Ungariei a voită să ne traga chiar sub corona lui Stefanu. Ce de mai protectori buni! Ddieu parintilor nostri să ne ferescă de atari amici! Despre ce ti-am scrisu astu pot să inca vorbi multe, multe și inca totu n'asti fin. Am voită înse să atingu numai cestiiunile ce preocupa opinionea publică la noi, și lasu altoră a desluțui aceste mai pre largu. Salutare fratiesca!

ROMANIA.

Cetimă in „Europa”:

„Tota lumea este de acordu astă-di pentru a recunoaște cestiiunii principatelor o importantă capitale. Amu publicat, ună după altă, totă deosebie care ne-a datu ore cari informații diplomatici asupra acestei grave cestiiuni. Portă protestat contra revoluției care a găsitu pe principalele Cuza. Rusia asemenea a lasat să se vedia că aceasta revoluție nu servă interesele sale. Nimicu mai naturalu și mai lămurit. D'ar care a fostu cea d'antău idee a adunării romane? De a oferi suveranitatea unui principiu strainu, contelui Filipu de Flandra. Nu voimici a critica nici a aproba această alegere; dar' celu putin ne va fi permis de a presupune că contele Filipu de Flandra pentru care a mai fostu vorba și alta-data în România chiar' despre unu tronu ereditariu, dacă ar fi fostu dispusu a primi onoarea ce i-a facutu României de a domni asupra lor, ar' fi pus, fără multă ambicie, condiția suveranității ereditarie. Astfel Principatele aru fi scăpată de suveranitatea Portei care n'ară pot să primească astfel de schimbare fără protestă. Si pentru că ideea ficsă a Rusiei este totu-d'a-una de a se crede chiamata fatalitate și chiaru prin necesitatea lucrurilor a succed Turcilor in imperiul lor, nu i-ar plăcea să vedia pe Români constituindu-se nații cu totalu libera și independentă.

Totu acestea ne facu a crede că fără a

prejudecă ceva despre viitoru, poterile cele mari, adunate într-o conferință care trebuie să se tiene la Paris sau la Constantinopol, voru fi de acordu pentru a menține suveranitatea României în condițiile sale actuale, și de aici pentru a substitui unu boeriu, colonelului Cuza. Prin urmare tote cersiorile boerilor pentru candidatura la tronu remană deschise, și nu potem de cătu să angajam pe Români a medita a devenire utile ce le amu spusu, și de aici a pune în suveranitatea lor urm. principie necontestabilă:

1. Moldavia și Muntenia cata să ramâne și voru rămână unite;

2. Guvernul ce voru avea va fi unu guvern curat parlementar.

I. G. V.

— Guvernul Serbiei a cerutu derimarea tuturor forteretelor și garnizoanelor turcescă care mai există pe pământul serbian; se dice că guvernul turc ar fi promis a îndepărta dorintă fratilor nostri corelegionari.

— Diuarul „Ref.” sacrandu memoriei lui Aruncu Pumnulu o lacrimă fratiescă dice: „Aronu Pumnulu a fostu unul d'entre cele mai mari genuri ale Transilvaniei: filolog profund, politicu indemanat și filosof, mai pre susu de totu a fostu mare patriotu Român. Bucovină lu-plange cu sinceritate și România d'in totă partile suntemu săguri că voru împartă și dorerea fratilor nostri pentru pierderea atâtă de însemnată în persoană acestui martir alu Romanismului.

Mórtea Pumnulu ne aduce aminte p'ace'a a lui Barnutiu profesorele său de filosofia în liceul de la Blasius. Despre Barnutiu nu potem dice nimicu, pentru că nu avem curagiul să spune laude numelui aceluia care prin faptele lui s'au radicatu d'asupra tuturor patriotilor Români. Dupa noi, Barnutiu este celu mai mare Român alu secolului alu XIX. Observămu cu această ocazie că cu apunerea de pe orisonulu națională a acestui luciferu alu Romanismului: care in 1848 au scapatu Transilvania d'a se contopă in Ungaria, cu apunerea dicemur a acestui luciferu Transilvană este aproape a-si pierde independentă.

Anul trecutu au fostu fatalu României de peste Carpați. Ionu Maiorescu celu mai mare filolog Român totu in acelui anu a trecutu d'entre vii.

Ddieu este înse cu voi fratilor și mortea nemoritorilor Barnutiu, Pumnulu și Maiorescu ve voru aduce in memoria faptele loru și voi le veti urma și patria mantuită ve va fi recunoscătoare precum le este loru și precum le va fi in veci.”

NOUTATI ESTERNE.

FRANCIA. D'in Parisu 14. I. c. se scrie că guvernul să arogatu de Cus'a să nu vina la Parisu, pana ce voru tiene conferințele in afacerea Principatelor. Români adunati aici tiene adese conferinție și, precum se vede, statutoriu unu programu care corespunde intru tote spirelui d'in brosura „l'Autonomie roumaine et les puissances gerantes” ce apară in dilele aceste. Aceasta brosura denega atâtă Portii cătu și poterilor garanti de a se amesteca in relațiile interne a le Principatelor, areta lipsă de a se tiene o adunare constituante, care să se consulte despre alăgera unui Domn. Daca nu se va concede românilor — dice brosura — să-si constitu unu Belgia orientale, nu-i para apoi nimenui râu, dacă-si voru constitui o Elveția orientală.

Diurn. „Avenir. Nat.” impartește indrumările primite de Metternich in afacerea Principatelor, căte au transpirat pan'acum, in următoarele: Indrumările ce le-au primit Metternich, pornescu d'in punctul de vedere, că Austria in inteleșul tratatelor e detoria a aperă intregitatea și suzeranitatea Portii. Deci deputatul Austriei va propune in conferinția următoare: 1) Drepturile și libertatile constituunale a le Principatelor trebuie aperate și puse sub scutul poterilor, cari au suscris tractatul. 2) Organizarea Principatelor și raportul loru către suzerana, stau totu deună sub acele determinații a tratatului d'in 1858, cari ordonara unirea Principatelor.

Despre conferința a două in afacerea Principatelor romane tienea in 19. I. c. nu se scie altă, de cătu că ea a durat pana la 4 ore d. a.

ISPANIA. D'in Madridu cu dată 16. I. c. se face cunoscutu, că Spania a recunoscutu republicele Guatemala, Honduras, San Salvador, Nicaragua și Costa-Rica,

și că ministrul de externe și delegații acestor republike au suscris tratate de pace și de amicitia.

TURCIA. Dupa cum spune „Patrie” consiliu d'in tările slave s'au plansu adese guvernului d'in Egiptu, pentru starea cea rea in care se lasă cetatea Alexandria d'in punctul de vedere alu sanatății. Plansorile aceste se renoira acum, cu atâtă mai verosu, că ce se apropiu tempulu in care voru caletori musulmani in la numeru mai însemnatu prin Egiptu Mecca.

ELVETIA. D'in Bern se scrie diurn, „Patrie” că adunarea federatiunei a întărit cu unanimitate tratatul de finanțe legat intre Elvetia, Italia, Franța și Belgie.

VARIETATI.

*** Diurnalul d'in Pestă vrea a scăi, că Maiest. Sa va veni incognito inca in decursul acestei septembrie la Pestă. Pre la capitolu lui April se vorbesce că se va muta și Imperatul cu princii Maiest. Sale la Buda-Pestă.

*** Deputati d'in Transilvania alesi pentru dietă d'in Pestă. In comit. Solnocului cerculu de diosu: Carlu Torma, cerculu de susu c. Bethlen Sándor; in Csikszerei Ioane Gezzi; in Kézdi-Osorheiu Pap Alajos; in Clusiu c. Em. Mikó și Alexiu Nagy; in comitatul Carl Zeyk și Ios. Hosszu. D. can. Negruțiu capetă 390 voturi și Zeyk 741. — In M. Osorheiu Dózsa Elek și Dózsa Daniel. Scaunul Ariesiului Zeyk József și Nicolau Galu.

*** La unul d'in rii trecuti alaturaramu foia de prenumeratiunea „Poesie la lui Iosif Vulcanu” publicate de la 1859 in coce prin diurnalele române. Recumendăm caldurosei sprințiri a onor. publicu rom. acesta întreprindere a junelui nostru poetu, a le carui prestări de pan'acum dau viață dovedă despre talentul poeticu îndreptatindu-ne a-i predice unu locu de frunte in parnasul român.

*** In București mai apară inca duoa diarie: „Desbaterile” sub Directiunea DD. N. Blarembarg, I. A. Cantacuzino, P. Carp, Pantazi Ghica, A. Lahovari și Grigore Vulturescu, și „Sarsala” diariu umoristicu, sub Redactiunea dlui I. A. Geanoglu. Salutămu cu bucuria aparținătoare acestor duoe foi redigate cu talentu și capacitate.

*** Multumita publică. Veteranul mecenat rădisimulu dnu Ioane Pop, canonico și rectoru seminariului gr. cat. de Orade, care, pe langa neobosită grige, ce se recere pentru guvernarea unui numeru aproape la 130. de teneri studenți, nu si-uită nici de starea juristilor mai lipsiti; ci ca unu parinte iubit se nesușește d'in respoteri a-i ajută și a-i imbarbăta, in decursul anului scolar 1865/6 inca si-a mai immituitu merite bine cunoscute, provediindu pe cinci juristi cu viptu gratis, la alții intendindu-le mana de ajutoriu prin bani. Asemenei fapte — ce numai susține nobilele producă — fiindu demne de recunoștință publică, i-se aduce cea mai calduroasa multumire, pentru marinimilitatea înascuta și simțiemintele-i parintesci.

Unu jurist român.

*** Cu alăgera de deputati pentru Pestă in cotoiu Huniadorei esiramu cătu de reu, nu după calculul nostru si acă d'in neinteligere intelectuală române, d'in care o parte se interesă prea puțin, si acă d'in cei mai intelectuali, o altă parte mai mica si de gradul alu doilea, vencează ambiții, pre care intrigile magiare le folosiră si de astă data spre rezistului loru.

Deputati in cotoiu se alesera; in cerculu Devei, resoluționistul Makrai, in alu Hatiegului Antoniu Pară conservativ. In orașul Huniadorei se aleseră romanu Dr. Petcu. In Hatieg inca nu sciu, dar' de bună seamă er' va fi romanu.

In cerculu Devei romanii au votat pentru d. Crainicu protă d'in Dobrogea și D. Moldovanu consil. numai cestu d'in urma se candidase d'antău, dar' după acea au pasut si d. Crainicu, animat de Makrai.

De altumintre alegatorii romani totu au statu in minoritate fată cu alegatorii magiare immunitati ca nobilimea potlogara; nu face nemicu înse: că romani totu nu au mai datu voturi magiarilor spre a se mai face cu ele. In cerculu Hatiegului nu sciu pana acum, că romani cui si au datu voturile.

DIE ZUKUNFT

diurnalul pentru interese române și slave din 20. martie in colo va fi in formatu mai mare, retinându-si pretiul de pan'acum: 14 fl. la anu, 7 fl. la 1/2 de anu (Sem.) si 3 fl. 50 cr. la 1/4 de anu. Recumendăm si cu astă ocazie sprințirea o. publicu acestu diurnal care aperi cu simpatia interesele române.

Proprietari si editoriu: Sigismund Popu. Redactoru respundietoriu: Aleșandru Romanu.